

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018 [Ν.127(Ι)/2018]**

«ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΣΤΟ ΖΑΚΑΚΙ»

1. Εισαγωγή

Οι πληροφορίες για το Έργο υποβλήθηκαν στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από τον Δήμαρχο Λεμεσού με αρ. φακ. ΔΜ 565/2019 – ΔΜ 167/81977 και ημερομηνία 09/09/2019 για αξιολόγηση.

Με βάση την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το έργο αφορά την ανέγερση Ιερού Ναού Αγίου Προσφυρίου εντός των διοικητικών ορίων Ζακακίου στη Λεμεσό (αρ. τεμ. 46 Φ/ΣΧ 59/010401) εντός Οικιστικής Ζώνης Κα5 ενώ η πολεοδομική ζώνη ανατολικά του Ναού εμπίπτει εντός Εμπορικής Ζώνης Εβ6. Στόχος του έργου είναι να καλύψει τις ανάγκες των κατοίκων, επισκεπτών και των τουριστών της Κοινότητας Ζακακίου και του ευρύτερου κοινού.

Το εμβαδόν του τεμαχίου, στο οποίο θα ανεγερθεί το έργο ανέρχεται στα 605m². Η προτεινόμενη ανάπτυξη θα περιλαμβάνει, ισόγειο 183,5 m², υπόγειο 258 m², ιερό ναό, προαύλιο, μικρό κυλικείο, χώρους υγιεινής, αποθηκευτικούς χώρους, χώρους στάθμευσης, πλακόστρωτα και χώρο πρασίνου.

Το προτεινόμενο έργο θα υδροδοτηθεί από τη Δημόσια Υδατοπρομήθεια που εξυπηρετεί την κοινότητα Ζακακίου.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο

- 3.1 Ατμόσφαιρα – αύξηση ρύπων από κατασκευή και λειτουργία του έργου
- 3.2 Θόρυβος – αύξηση επιπέδων θορύβου από κατασκευή και λειτουργία του έργου
- 3.3 Έδαφος – μόνιμη κατάληψη εδάφους από κατασκευή του έργου. Το προτεινόμενο τεμάχιο είναι χέρσο χωρίς υψομετρικές διαφορές
- 3.4 Υδάτινοι πόροι – πιθανή ρύπανση – υποβάθμιση υδάτινων πόρων
- 3.5 Αύξηση κυκλοφορίας και θορύβου κατά τη λειτουργία του έργου από τους πιστούς και επισκέπτες

4. Περιγραφή των πιθανών σημαντικών επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- Δημιουργία στερεών και υγρών αποβλήτων ως αποτέλεσμα των κατασκευαστικών εργασιών.
- Αυξημένα επίπεδα ηχορύπανσης ως αποτέλεσμα των κατασκευαστικών εργασιών και από την λειτουργία των μηχανημάτων του εργοταξίου και τη διακίνηση των οχημάτων.
- Εκπομπή ατμοσφαιρικών ρύπων από τα μηχανήματα / οχήματα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τις κατασκευαστικές εργασίες, όπως και εκπομπές σκόνης στην ατμόσφαιρα.
- Εκπομπή σκόνης (εργασίες εκκαθάρισης του οικοπέδου, εκσκαφής των θεμελίων και διαμόρφωση χώρου οικοδομής και κτιριακών εγκαταστάσεων). Συσσώρευση και αποθήκευση υλικών στο χώρο του εργοταξίου καθ' όλη τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- Δημιουργία στερεών και υγρών αποβλήτων προς διαχείριση, από τη λειτουργία της ανάπτυξης.
- Αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου στην υπό ανάπτυξη περιοχή, αλλά και στο οδικό δίκτυο της ευρύτερης περιοχής λόγω των πιστών και επισκεπτών του Ναού.
- Αύξηση αέριων ρύπων στην ευρύτερη περιοχή από τα μέσα συγκοινωνίας και από τη λειτουργία του έργου.
- Αύξηση επιπέδων θορύβου από τα οχήματα των πιστών και επισκεπτών.
- Κίνδυνος από πυρκαγιά

5. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον

- 5.1. Μεταφορά στερεών αποβλήτων με ειδικά οχήματα της τοπικής αρχής.
- 5.2. Μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας από το φωτισμό και τα κλιματιστικά.
- 5.3. Διαβροχή των επιχωματώσεων κατά την κατασκευή του έργου.
- 5.4. Χρήση αδιάβροχου υλικού για τα χωμάτινα και αδρανή υλικά επιχωμάτωσης και εκσκαφής που πιθανόν να εμποδίσουν την απορροή των ομβρίων.
- 5.5. Τακτική συντήρηση και έλεγχο μηχανημάτων και οχημάτων.
- 5.6. Σωστή αποθήκευση των μπαζών και των υλικών κατασκευής.

6. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν Υπάρχει

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου 127(Ι)/2018, την επιτόπια επίσκεψη και τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου, δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του προτεινόμενου έργου με την προϋπόθεση της ενσωμάτωσης στην πολεοδομική άδεια και εφαρμογής των όρων που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας Αιτιολογημένης Διαπίστωσης.

Βαλεντίνα Μιχαήλ
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΣΤΟ ΖΑΚΑΚΙ»

A. Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου:

- i. Τα απόβλητα που θα προκύψουν από τις εργασίες κατασκευής/εγκατάστασης του έργου να συλλεχθούν από αδειοδοτημένους διαχειριστές αποβλήτων ή κατόχους πιστοποιητικών καταχώρησης για συλλογή - μεταφορά αποβλήτων και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016 (ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Νομοθεσία/ Τομέας Διαχείρισης Αποβλήτων/ Νόμος Αρ. 185 (I)/ 2011).
- ii. Να φυτευτούν ψηλά δέντρα και θάμνοι περιμετρικά του τεμαχίου και στους χώρους πρασίνου, ώστε να μετριάζεται η αισθητική ρύπανση και τυχόν φωτορύπανση από την ανάπτυξη. Να προτιμώνται τα ιθαγενή και ενδημικά είδη της περιοχής και μεταξύ αυτών τα πλέον ξηρανθεκτικά. Κατάλογος με κατάλληλα είδη κατά υψομετρική ζώνη δίνεται στο <http://tinyurl.com/topiotechnisi> (σελ 21-25), και γενικές πληροφορίες στο <http://tinyurl.com/kupriakos-kipos>.
- iii. Να γίνει προσπάθεια μείωσης των χωματοουργικών εργασιών (επιχωματώσεις κ.λπ.). Τα μπάζα που θα προκύψουν από εκσκαφές ή/ και επιχωματώσεις να τύχουν διαχείρισης με βάση τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.
- iv. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης όπως:
 - τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10 km/ώρα) στους χωμάτινους δρόμους,
 - κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς,
 - να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματοουργικές εργασίες,
 - η μεταφορά των αδρανών υλικών να γίνεται με σκεπασμένα φορτηγά οχήματα,
 - εναπόθεση υλικών σε σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού,
- v. Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περίφραξη του χώρου εργασιών της κατασκευής. Τα στερεά απόβλητα που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία θα δημιουργήσουν τη μικρότερη δυνατή όχληση.
- vi. Για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματοουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- vii. Πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή, πρόληψη ή, το μέγιστο τεχνικά δυνατό βαθμό, εκπομπής θορύβου από οποιαδήποτε δραστηριότητα η οποία σχετίζεται με τις εργασίες και προκαλεί οχληρία εκτός των ορίων της.
- viii. Περιορισμός των εργασιών εργοταξίου σε κανονικό ωράριο εργασιών και αποφυγή φορτοεκφόρτωσης κατά τις ώρες κοινής ησυχίας.

- ix. Απαγορεύεται η ρίψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος, η καύση απορριμμάτων, μηχανελαίων, αποβλήτων συσκευασιών ή άχρηστου εξοπλισμού καθώς και η ταφή τους μαζί με τα απόβλητα εκσκαφών και κατασκευών που θα προκύψουν.
- x. Να γίνεται άμεση ενημέρωση του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση οποιουδήποτε περιστατικού διαρροής αποβλήτων ή άλλων ρύπων. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου.
- xi. Με τον τερματισμό των εργασιών να γίνει απομάκρυνση του εργοταξίου και αποκατάσταση όλων των χώρων.
- xii. Η κατασκευή και η λειτουργία των κτηριακών εγκαταστάσεων να συνάδει με τις Απαιτήσεις Ελάχιστης Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίου, όπως αυτές καθορίζονται σε Διάταγμα που εκδίδει ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με βάση το άρθρο 15 των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτηρίων Νόμων του 2006 έως 2012.
- xiii. Να γίνεται χρήση διαπερατών υλικών και επιφανειών για αποφυγή σφράγισης του εδάφους και διατήρηση της συνδετικότητας μεταξύ επιφάνειας της γης και εδάφους π.χ η χρήση απόπλινθων τσιμεντένιων επιστρώσεων σε συνδυασμό με τάφρους απορροής.
- xiv. Με τον τερματισμό των εργασιών να γίνει απομάκρυνση του εργοταξίου και αποκατάσταση όλων των χώρων.

B. Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου:

- i. Να υπάρχει συστηματική φροντίδα και καθαρισμός εντός και στο προαύλιο του χώρου του ναού. Τα άχρηστα αντικείμενα (χρησιμοποιημένα κεριά, αποξηραμένα φυτά, δοχεία λαδιού κ.λπ.) να τοποθετούνται σε κατάλληλα δοχεία απόρριψης/ ανακύκλωσης που θα τοποθετηθούν σε περίοπτο σημείο.
- ii. Για τη μείωση των επιπέδων φωτορύπανσης από τον εξωτερικό φωτισμό, απαιτείται ρύθμιση της έντασης φωτός, κατεύθυνση της φωτεινής δέσμης στο εσωτερικό της ανάπτυξης και κατάλληλη επιλογή του ύψους τοποθέτησης των φωτιστικών εστιών.
- iii. Σε περίπτωση που θα εγκατασταθεί ηλεκτρογεννήτρια, απαγορεύεται η απόρριψη ή διαρροή πετρελαιοειδών επί του εδάφους. Σε περίπτωση που θα χρησιμοποιηθεί πετρέλαιο ως καύσιμο, η δεξαμενή πετρελαίου θα πρέπει να βρίσκεται εντός δευτερογενούς δοχείου ή εντός δευτερογενούς ανοικτής δεξαμενής η οποία θα πρέπει να έχει χωρητικότητα 110% σε σχέση με τη χωρητικότητα της πρωτογενούς δεξαμενής.
- iv. Αναφορικά με τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα βρίσκονται στην εγκατάσταση, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες του Νόμου, 23(Ι)/2010, περί ορισμένων φθοριούχων αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, περιβαλλοντική καταστροφή αερίων) καθώς και των Κ.Δ.Π. Κανονισμών 133/2010 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό).
- v. Όσον αφορά τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια όπως λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και λοιπός ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, αυτά θα πρέπει να συνάδουν με τις

απαιτήσεις του περί Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού σχεδιασμού των Συνδεόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 και των σχετικών μέτρων εφαρμογής.

- vi. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής απόδοσης των Κτιρίων (Απαιτήσεις Ελάχιστης Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίου) Διατάγματος του 2013 (Κ.Δ.Π. 432/2013).
- vii. Να μελετηθεί το ενδεχόμενο τοποθέτησης φωτοβολταϊκών πλαισίων και ηλιακών συλλεκτών για τις ενεργειακές ανάγκες της ανάπτυξης.
- viii. Προτείνεται η χρήση οικολογικών προϊόντων καθαρισμού (υλικά καθαρισμού, σαπούνια κλπ) και βιοαποικοδομήσιμων σακουλιών σκυβάλων.
- ix. Να εγκατασταθούν σύγχρονα συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας. Προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα:
 - α. Φωτισμός με αισθητήρες ή αυτόματους χρονοδιακόπτες σε χώρους με περιοδική χρήση, όπως διαδρόμους, χώρους υγιεινής κλπ. Αποφυγή αλόγιστης χρήσης ηλεκτρικού ρεύματος.
 - β. Οι λαμπτήρες που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί του Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού των Συνδεόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 και των σχετικών Κοινοτικών Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει της οδηγίας 2009/125/ΕΚ.
 - γ. Χρήση θερμομονωτικών υλικών για την κατασκευή του ναού στις κάθετες και οριζόντιες επιφάνειες, όπου είναι εφικτό.
 - δ. Τοποθέτηση διπλών υαλοστασίων και οικοδομικών υλικών μειωμένου συντελεστή θερμοπερατότητας, όπου είναι εφικτό.
- x. Να εγκατασταθούν σύγχρονα συστήματα εξοικονόμησης νερού. Προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα :
 - α. Εγκατάσταση συστήματος εξοικονόμησης νερού.
 - β. Τοποθέτηση βρυσών ελεγχόμενης ροής.
 - γ. Τοποθέτηση καζανακίων δύο στάσεων.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
3 Οκτωβρίου, 2019